

Opregte

HAARLEMSCHE

van

Zaturdagsche

C O U R A N T

3 Januarij.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: f 5 in de drie maanden

WEENEN, 30 December.

Van goederhand wordt uit Parijs gemeld, dat het Engeland is geweest, 't welk het voorstel heeft gedaan, dat de mogendheden, welke in 1852 het protocol van Londen hebben geteekend, gemagtigden zouden benoemen om zich in een Congres te vereenigen, ten einde de aangelegenheden van Neufchâtel bepaaldelijk te regelen. Voor de plaats, alwaar dit Congres zoude hebben moeten bijeenkomen, had Engeland Londen of Weenen voorgeslagen. Men voegt daarbij, dat dit voorstel nog niet is opgegeven, en ook door Frankrijk wordt ondersteund.

Naar luid dezer berigten stroomden de vlugtelingen ter zake van staatkundige misdrijven in menigte naar Zwitserland, ten einde aan het bestuur van dat land hunne diensten aan te bieden. Men voegt 'er echter bij, dat het aantal dezer lieden niet zoo aanmerkelijk is, als wordt voorgegeven.

De alhier onder arbeiders bestaande r. k. vereeniging heeft op den Stephanus-dag, in tegenwoordigheid van den pausselijken nuntius, den heer *de Luca*, haren vijftien jaardag gevierd.

De keizerlijke verordening, bij welke aan de hongarische ambtenaren, welke in de staatkundige verwikkelingen van 1848 en 1849 betrokken zijn geweest, vergiffenis en vergetelheid ten aanzien van het gebeurde wordt verzekerd, is den 16^{den} November door den Keizer geteekend.

— Het dagblad van Agram vermeldt de volgende bijzonderheden van het laatst der maand December, uit Likka, gelegen aan de dusgenaamde croatische militaire grenzen: „Ons grens-district, 't welk bekend staat als een der behoefstigste der militaire grenzen, is sedert een geruimen tijd verontrust geworden door herhaalde misdrijven, zoo van moord, als roof en andere daarmede gelijkstaande wandaden. De meeste derzelve zijn gepleegd door eene bende, welke was bijeengebragt door zekeren *Labus*, die in het jaar 1848 uit de gelederen van het oostenrijksche leger is gedesterteerd, en destijds reeds dat misdadig bedrijf bijderhand heeft genomen. Hoewel van deze bende van tijd tot tijd een deel der daartoe behoorende roovers, of in den strijd zijn gesneuveld, of standregtelijk zijn ter dood gebragt, is dezelve bij voortdoring in stand gebleven, derwijze zelfs, dat de misdadigers, begunstigd door den bergachtigen grond en ook in verstandhouding met een deel der bevolking, somwijlen de overheid openlijk trotseerden, en de maatregelen, welke tegen hen werden verordend, ofschoon onder de leiding van een der wakerste bevelhebbers, den commandant van het Likkanergrensregiment, zonder gevolg bleven. Thans echter is tegen deze roovers een behoorlijk ingerigte krijgsgesticht georganiseerd, onder het opperbevel van den generaal baron *Urban*, die zich door zijne gedragingen in Zevenbergen, in 't jaar 1848, van de voordeeligste zijde heeft doen kennen, en van welke men mag verwachten, dat hij eens vooral aan deze rustverstoringen een einde zal maken.”

BERLIJN, 1 Januarij.

Heden viert de *Prins van Pruisen* zijn vijftigjarig dienstjubilé. Van alle zijden maakt men toebereidselen om op eene waardige wijze daaraan deel te nemen. Als van zelf is men daarbij gedachtig aan de dagen van 1806, en aan de rampspoedige gevolgen van kleinmoedigheid en zelfs van verraad in dien tijd, maar ook aan de daarop gevolgde blijken van moed en vaderlandsliefde, waarbij het is gebleken, dat het Pruisen van *Frederik den Grooten* wel gebogen en door overmagt verdrukt, maar niet vernietigd kon worden, en deze Staat, onder de leiding van een edelen zoon van een eenvoudigen landman, een leger zag herrijzen, zoo deugdelyk en weerbaar, als het immer had bezeten. — De Prins, de Prinses en Prins *Frederik Wilhelm* zijn uit Coblenz aangekomen, om bij de feestviering tegenwoordig te zijn.

VAN DEN RIJN, 1 Januarij

Uit Frankfort wordt gemeld, dat de heer *Furrer*, lid van den Bondsraad van Zwitserland, den 30sten December aldaar is geweest, en dien dag van daar is vertrokken, zoo gemeld werd, als belast met eene zending bij de Hoven van Zuid-Duitschland. Die zending zal gewisselijk betrekking hebben tot de staatkundige aangelegenheden van den dag, en moeten strekken om, zoo mogelijk, de door de pruisische Regering beraamde militaire maatregelen te belemmeren.

Naar luid van eene telegrafische depeche uit Bern van heden, zal het regtsgeging tusschen de Koningsgezinden van Neufchâtel den 9^{den} worden doorgezegt, en zoude eene bezending van de zijde der aangeklaagden zich naar Berlijn hebben begeven, ten einde de pruisische Regering te bewegen om geene militaire maatregelen van bedwang aan te wenden. In Bern werd nog veel gesproken van eene engelsche, of eene engelsch-fransche bemiddeling, en voedde men meer en meer hoop op het behoud van den vrede. Tevens werd verzekerd, dat het bij het Bewind van Zwitserland geenszins ontbrak aan het aanbieden van geldelijke ondersteuning.

De vrees in het Wurtembergsche neemt toe, dat, indien het tot vijandelijkheden tusschen Pruisen en Zwitserland mogt komen, de stoffelijke belangen van dat land daaronder zouden lijden, en dit heeft ten gevolge, dat zeer veel belanghebbenden zich vereenigen om bij de Regering vertoogen intedienen, ten einde, zoo mogelijk, deze rampen af te wenden en hen voor schade te behoeden. Zij doen daarbij tevens uitkomen, dat zij geenszins de bevordering der bedoelingen van revolutionairen of radicalen be-

oogen, maar alleen de vrijwaring hunner eigene bedrijven voor nadeelen, die, indien het tot een oorlog komt, bezwaarlijk zullen kunnen worden verhoed.

Intusschen wordt, even als in Wurtemberg, ook in Beijeren eene brigade infanterie, met een regiment ruitery en eene evenredige artillerie, in marschvaardigen toestand gebragt, ten einde voorloopig de grenzen te bezetten. Indien Pruisen vermeent te moeten doortasten, verwacht men den aantogt van 60,000 man, van Ulm, over den badenschen spoorweg naar Aulemburg.

— In bijzondere berigten van Hongkong, van de helft van November, wordt gemeld, dat de middelen van bedwang, welke door de Engelschen tegen de Chinezen van Canton zijn aangewend, zijn te weeg gebragt door maatregelen van willekeur en geweld, ten aanzien van welke de chimesche overheids-personen, en in de eerste plaats de gouverneur *Yeh*, volstrekt geene voldoening hebben willen geven. Al de aangewende pogingen om den hoogmoed en de halstarrigheid, der Chinezen te overwinnen, zijn vruchteloos geweest, zoodat men wel genoodzaakt is geworden, middelen van bedwang aantewenden. De vreemde kooplieden zijn in tijds gewaarschuwd, en hebben geene schade geleden. Zij hebben allezins hunne goedkeuring gehecht aan het besluit om de Chinezen, welker overmoed in de daad ondragelijk was geworden, op eene ernstige wijze te tuchtigen. De Chinezen hebben zich hier en daar nogal te weer gesteld, maar zijn, gelijk te vermoeden was, aan alle zijden verslagen. Den 12^{den} November zijn de voornaamste forten aan het vaarwater naar Canton, die met niet minder dan 900 stukken geschut bezet waren, na een hevige kanonvuur, veroverd, en was destijds de britsche admiraal meester van al de toegangen te water naar de stad. De bezetting heeft getracht zich van het Tigris-eiland met zwemmen te redden, en daarbij is een groot aantal manschappen verdronken. — Op Hongkong was het rustig en voedden de Europeanen geene vrees voor hunne persoonlijke veiligheid, hoewel *Yeh* eene premie van 200 à 400 dollars op het hoofd van elken vreemdeling had gesteld.

— De hanoversche Regering heeft begrepen, dat het belang des lands vorderde, dat er middelen werden beraamd, om te Harburg eene bruikbare haven aan te leggen, ten einde van den spoorweg naar het binnenste van Duitschland al dat nut voor het algemeen te erlangen, waarvoor die weg vatbaar kan zijn. Genoemde Regering heeft alzoo gemeend, de beraamde maatregelen voor den aanleg van dokken en bewaarplaatsen te Emden en te Leer te moeten staken, en zich in de eerste en voornaamste plaats te moeten toeleggen op de bevordering van de middelen van gemeenschap met Harburg, waarmede in 't vervolg de aanleg van eene vaste brug over de Elve naar Hamburg in verband zal worden gebragt. Men is over deze wending van zaken in Emden en Leer zeer ontstend, doch van de zijde der hanoversche Regering wordt aangemerkt, dat het bedrag van goederen, die nu reeds door Harburg, voor den spoorweg worden geleverd, zoo aanmerkelijk is, dat Emden en Leer daarbij geheel op den achtergrond geraken.

PARIS, 31 December.

In de dagbladen is thans de geheele inhoud medegedeeld van de boodschap, welke door den zwitserchen Bondsraad ter kennis is gebragt van de Bondsvergadering te Bern. Men meent hier, dat het Uitvoerende Bewind van Zwitserland zich wel zeer bepaald heeft uitgelaten, eendeels omtrent het vraagstuk van Neufchâtel, wat het regt aangaat, en ook anderdeels wat de houding betreft, welke door Zwitserland in de gegevene omstandigheden behoort te worden aangenomen gedurende de onderhandelingen, maar dat men zich niet kan bedriegen in de ware bedoelingen van dat Bewind, 't welk in de hoofzaak gematigd en vredelievend gestemd is. Uit de geheele strekking der boodschap moet worden afgeleid, dat de leden van den Bondsraad het verlangen en de hoop koesteren, dat het geschil zal worden bijgelegd, en het alzoo niet noodig zal zijn om gewapenden tegenstand te bieden tegen de pruisische strijdkrachten. Onder de voorstellen, welke de Bondsraad aan het oordeel der Bondsvergadering onderwerpt, komen in de eerste en voornaamste plaats die voor, welke op eene minnelijke schikking van de zaak betrekking hebben. Van de militaire toebereidselen wordt eerst in de tweede plaats en bij wijze van ondergeschikte aangelegenheid gewag gemaakt. Volgens den Bondsraad behoort Zwitserland, zoowel langs den weg der onderhandelingen, als door aanwending van wapengeweld, geheel verdedigenderwijze te werk te gaan.

Niet zonder leedwezen wordt inmiddels door diegenen, welke eene vredelievende beslissing wenschen, bespeurd, dat een der voornaamste berlijnsche dagbladen het er voor houdt, dat er hoegenaamd geene kans bestaat voor eene zoodanige beslissing. Volgens dat blad zou men in de pruisische hoofdstad overtuigd zijn, dat de Bondsraad niet eerlijk te werk gaat en zich ten taak heeft gesteld om de onderhandelingen op de lauge baan te schuiven, tot dat het regtsgeging tegen de gevangengenomene royalisten zal zijn afgelopen. Na de geregtelijke veroordeeling van die personen zou, in verband met de bekende denkwijze van den Koning van Pruisen, de weg der onderhandeling zeer bepaald zijn gesloten.

Onpartijdigen meenen evenwel, dat uit de door den Bondsraad op den voorgrond gestelde beginselen in geen enkel opzigt blijkt, dat aan het rekken der onderhandelingen wordt gedacht. Juist het tegendeel zou in de bedoelingen van het Uitvoerende Bewind liggen. Onder anderen leest men in de boodschap woordelijk het navolgende:

„Het is te voorzien, dat met het regtsgeging niet dan tegen de helft van de maand Januarij aanstaande een aan-

vang zal kunnen worden gemaakt, zoodat eene schikking thans nog allezins tot de mogelijkheden behoort. Na den afloop der openbare behandeling der zaak en na het uitspreken van het arrest zal de afstand, welke de afscheiding der partijen daargestelt, zeer zijn vergroot, en zal het bezwaarlijker zijn om de onderhandelingen weder aanteknoopen.” — Men meent, dat deze zinsnede in lijnregten strijd is met het beweren van het bovenvermelde berlijnsche blad.

Inmiddels heeft de Bondsvergadering zich vereenigd met de voorstellen, welke door den Bondsraad, tegelijk met de boodschap, zijn overgelegd.

— De *Moniteur* behelst een staat van de bevolking der departementen van Frankrijk. In het geheel worden hier te lande gevonden 363 arrondissementen, 2850 kantons, 36,826 gemeenten en 36,039,364 bewoners. Van regeringswege wordt medegedeeld, dat zoodanig de toestand was op het einde van het jaar 1856, en deze staat geldende zal zijn voor vijf jaren, aantevangen met 1 Januarij 1857.

— Eene telegrafische depeche uit Madrid van eergisteren, 29 December, houdt in, dat, ten gevolge der doeltreffende van regeringswege genomene maatregelen, de prijs van het brood eene vrij belangrijke daling had ondergaan.

— De heer *Saint-Marc-Girardin* betoogt in het *Journal des Débats*, dat de circulaire van den minister van Binnenlandsche-Zaken, waarin deze bewindsman de prefecten aanspoort om toch vooral geen misbruik te maken van hunne bevoegdheid om gemeente-besturen te ontbinden, als een verblijdend teeken des tijds moet worden beschouwd. De schrijver brengt die circulaire in verband met de aanstaande algemeene verkiezingen en met de laatste besluiten des Keizers, waarbij een aantal prefecten en onder-prefecten zijn vervangen. De heer *Saint-Marc-Girardin* vermoedt, dat de meeste der ontslagene ambtenaren diegenen zijn, welke al te dikwijls gemeente-besturen hebben doen plaats maken voor prefectoriale Commissien, en meent, dat de door het hoog gezag genomen maatregel wel geschikt is om een zeer gunstigen invloed uit te oefenen op het grootste gedeelte der kies bevoegden hier te lande. Hij is overtuigd, dat thans, nu de Regering voornemens is om de zelfstandigheid der kiezers meer dan vroeger te eerbiedigen, deze laatsten bij de aanstaande verkiezing zullen toonen, dat zij van die zelfstandigheid een goed gebruik weten te maken.

PARIS, 1 Januarij.

Aanvankelijk heeft men gedacht, dat de bijeenkomst der Conferentie eenige vertraging zoude ondergaan, omdat de russische gevolmagtigde niet van de noodige instructiën was voorzien, doch, naar luid van doorgaans goed onderrigte dagbladen, is die vertraging enig en alleen aan Engeland toeschrijven. Reeds den 22sten December heeft de graaf *von Kisseleff*, door middel van den telegraaf een antwoord uit Petersburg ontvangen op de door hem aan het russische Kabinet gerigte depeches. Dit antwoord hield in, dat de graaf onvoorwaardelijk zich had te vereenigen met het voorstel der gewijzigde grens-bepaling van Bessarabie. Men was allezins gerogtigd geweest te gelooven, dat onverwijld daarna tot eene bijeenkomst der Conferentie kon worden overgegaan.

Tot niet geringe verbazing van den voorzitter, graaf *Walewski*, had echter lord *Cowley* verklaard, dat hij geene zitting kon nemen, zoolang hij niet kennis had gegeven aan zijne Regering van de aanneming van het voorstel door Rusland, en de bepaalde last had ontvangen om de door de Conferentie te nemen besluiten mede te onderteekenen. Naar men meent, had de graaf allezins reden om verwonderd te zijn, vernits het engelsche Kabinet het ontwerp der gewijzigde grensscheiding had goedgekeurd, vóór het naar Petersburg was opgezonden.

Tot dusver is niets bekend waaraan de zwarigheden van lord *Cowley* hebben moeten worden toegeschreven. Dit alleen weet men, dat de leden van het engelsche ministerie voor het Kersfeest uit Londen waren vertrokken, zoodat het enige tijd heeft gevorderd alvorens het Kabinet een antwoord, het besluit der Regering behelzende, heeft kunnen mededeelen.

De tegenstanders van de engelsche staatkunde beschouwen het gebeurde als een nieuw blijk van de weinige begeerte der britsche Regering om medetewerken tot het bevorderen eener eindregeling, welke haar zal verplichten tot het onderteekenen en bekrachtigen van een protocol, waarbij zij zich tot het ontruimen van de Zwarte-zee zal verbinden. — Vernits echter de *Moniteur* mededeelt, dat de Conferentie is vergaderd om een einde te maken aan de bestaande bezwaren, mag men aannemen, dat met dit jaar 1857 eene belangrijke schrede voorwaarts zal zijn gedaan op den weg, welke leidt tot de geheele oplossing van het zoo ingewikkelde oostersche vraagstuk.

— Volgens de laatste, langs den gewonen weg, uit Madrid ontvangene berigten had Koningin *Isabella* bij gelegenheid van den verjaardag van hare dochter, de Prinses van *Asturie*, omstreeks 100,000 realen geschonken aan verschillende inrigtingen van liefdadigheid in de spaansche hoofdstad.

In den avond van den 16^{den} December hadden de Jesuiten het eiland Majorca verlaten, ten einde, in overeenstemming met de door de spaansche Regering genomene besluiten, zich weder te vestigen in de baskische provincien. Vele jongelieden uit Majorca, die tot de orde waren overgegaan, waren mede vertrokken naar het vasteland.

Allerwegen werd in Spanje eene zeer groote begeerte bespeurd bij de jeugdige bevolking om voor den geestelijken stand te worden opgeleid. In de meeste kerspelen

hadden de spaansche bisschoppen laatstelijk vele geestelijken geordend.

In een der half-officiële bladen leest men, dat de stedelijke overheid van den Pyreus, op het vernemen, dat over de ontruiming van Griekenland werd gehandeld tusschen de geallieerde gezanten en het kabinet te Athene, namens de bevolking een adres van dankbetuiging had gezonden aan den commanderende admiraal, waarin hulde werd toegebracht aan het uitmuntende gedrag der troepen, gedurende hun verblijf in Griekenland.

LONDEN, 31 December ('savonds).

De staten van 's Rijks ontvangsten gedurende het heden eindigende kwartaal zullen, naar men verneemt, eene zeer gunstige uitkomst opleveren. De in- en uitgaande regten zullen over dat tijdvak omstreeks een half miljoen p. st. meer hebben opgebracht dan in dezelfde drie maanden van het vorige jaar, en over het geheele jaar zal de vermeerdering ruim een miljoen p. st. bedragen. Tot deze vermeerdering hebben alle handels-artikelen bijgedragen, met uitzondering alleen van de thee, waarvan de invoeren minder zijn geweest. — De accijnsen zullen over het vierde deeljaars eene vermeerdering van ongeveer 200,000, en over het geheele jaar van bijna 800,000 p. st. opleveren, en zulks niettegenstaande de terugbetaling van 400,000 p. st. over het kwartaal en ruim een miljoen over het geheele jaar, voor restitutie van mout-accijns. — De opbrengst der zegelregten zal over het vierde deeljaars ongeveer 100,000 en over het jaar nagenoeg 150,000 p. st. zijn toegenomen. — De belasting op de inkomsten zal gedurende het geheele jaar omstreeks 1,900,000 p. st. meer hebben opgebracht, en zulks, ten gevolge van de in 1855 bepaalde verhooging. — De opbrengst der posten zal over het kwartaal omstreeks 100,000, en over het jaar 170,000 p. st. hooger wezen. — Alleen het hoofdstuk der verschillende ontvangsten zal eene vermindering van ongeveer 150,000 p. st. opleveren. — In 't geheel zullen de ontvangsten over het laatste kwartaal ongeveer 800,000, en over het geheele jaar vier miljoen p. st. meer bedragen, dan in de voorgaande gelijke tijdvakken.

In de maand November hebben de hier te lande ingeklaarde zee-schepen eene tonnaat van 755,705 bedragen, tegen 605,265 in dezelfde maand van 1854 en 648,985 in November van 1855. Voor de britsche schepen heeft de vermeerdering, in vergelijking met November des vorigen jaars, 20 pct. bedragen, en voor de schepen der Ver. Staten van Noord-America 32 pct.; daarentegen leveren de overige vreemde schepen eene vermindering op van 6 pct. — De kustvaart is in November jl. levendiger geweest dan in dezelfde maand van 1855, doch iets minder dan in November van 1854.

Een telegrafisch bericht uit Parijs meldt, dat de gevolmagtigden van de mogendheden, die het vredes-tractaat van Parijs onderteekend hebben, heden op den middag daar bijeengekomen zijn om de betwiste punten van dat tractaat te veriffenen.

Het schip *Resolute* is gisteren te Portsmouth, met de daarvoor bepaalde plegtigheid, door den americaanschen bevelhebber, kapitein *Hartstein*, aan de britsche overheden overgegeven. Ook bij deze gelegenheid is beiderzijds de meest vriendschappelijke gezindheid aan den dag gelegd. Na de overgaaft hebben de americaansche officieren en verdere zeelieden het schip terstond verlaten, en zich met eene stoomboot naar Southampton begeven, ten einde daar aan boord te gaan van het stoomschip, hetwelk hen naar Nieuw-York zal overbrengen. Toen zij de voor Portsmouth liggende britsche oorlogsvaartuigen voorbijvoeren, hebben deze alle, te hunner eer, in het want geparadeerd, en zijn zij door de zeelieden van die schepen met een hartelijk vreugde-gejuich begroet.

De prijs der fondsen werd heden gedrukt door zeer levendige vraag naar geld, De 3 pc. gecons. tegen 8 Januarij 94 1/2, 1/4; tegen Februarij 94 3/4 à 3/8.

's GRAVENHAGE, 2 Januarij.

Bij besluit van 23 December, heeft Z. M. goedgevonden, den heer *F. van Wageningen* op nieuw te benoemen tot lid der commissie voor de Rijnvaart te Dordrecht.

Bij besluit van 31 December heeft Z. M. goedgevonden: 1°. tot burgemeester der gemeente Linne te benoemen *G. Janssens*; 2°. eervol ontslag te verleenen aan *M. G. Cuijpers*, als burgemeester der gemeente Heijthuisen, en aan *J. B. Schoenmaekers* als burgemeester der gemeente Hulsberg.

Bij besluit van den 31sten December, heeft Z. M. goedgevonden: 1°. eervol ontslag te verleenen aan *P. Pijke*, als burgemeester der gemeenten 's Gravenpolder en 's Heer Abtskerke c. a.; 2°. te benoemen tot burgemeester der gemeenten Vreeland en Nigtevecht, jhr. mr. *J. J. de Geer van Rijnhuizen*; en 3°. te benoemen tot burgemeester der gemeente 's Gravenpolder *P. van Liere*, er tot burgemeester der gemeente 's Heer Abtskerke c. a. *J. P. J. Buteux*.

Bij besluit van den 31sten December, heeft Z. M. goedgevonden te benoemen tot burgemeester der gemeente Smalingerland mr. *E. Munger Cats*.

HAARLEM, 2 Januarij.

De eerste zitting van de Conferentie te Parijs schijnt allezins bevredigend te zijn geweest.

De pruisische overste *v. Mantuffel* is, na eene zamenkomst met den minister *v. Baul*, van Weenen naar Venetie vertrokken.

De plaatselijke commissie van geneeskundig toezicht te Leyden, kennis bekomen hebbende, dat daar zoogenaamde *Krauter-bonbons* van dr. *Koch* verkocht worden, van welke het bij scheikundig onderzoek gebleken is, dat zij bestanddeelen bevatten, die voor de gezondheid nadeelig kunnen zijn, heeft een iegelijk tegen het gebruik derzelve gewaarschuwd.

Dezer dagen zijn voor den Hoogen-Raad der Nederlanden behandeld de zaken van den heer *v. d. Leek de Clercq*, lid van de Eerste-Kamer der Staten-Generaal, ter zake van het los en in 't velde loopen van een hond, niet voorzien van een slependen kruis-bungel, en van den heer *v. Geusau*, raadsheer in 't Hof van Limburg, wegens het weigeren van visitatie, ter zake van gemeente-belasting. — De uitspraak wordt eerlang te gemoet gezien.

De dienstdoende diakenen der Ned. Herv. Gemeente te Arnhem hebben hunnen medebroeder, den heer *C. P. Cnopius*, bij zijn aftreden als diaken-boekhouder, uit erkentelijkheid voor zijne bewezen diensten bij de veeljarige waarneming dezer betrekking, een zilveren tafel-inktoker vereerd.

Op den 31sten December 1856 bedroeg het kapitaal der in omloop zijnde biljetten van de Ned. Bank f 79,602,145; het saldo der rekeningen-courant f 27,911,640-38, en de waarde van de munt en het voorhanden muntmateriaal f 68,249,588-76.

Men is in Pruisen tot de overtuiging gekomen, dat het invoeren daar te lande van werkpaarden van hetfransche Normandische-ras, bekend onder den naam van *Percherons*, zeer nuttig zoude wezen, en het ras der werkpaarden aanmerkelijk zoude kunnen verbeteren. Deze paarden munten minder uit door schoonheid van vormen, dan wel door kracht en duurzaamheid ook bij zwaren arbeid. Men heeft begrepen, dat de invoer niet zoude kunnen baten, zoo die niet in 't groot werd werkstelligd, en men heeft alzoo tot dat einde eene Maatschappij gesticht, van welke gemagtigden naar Normandien zijn vertrokken, die op de plaats zelve de noodige paarden hebben ingekocht en dezer dagen 70 merries en 6 hengsten naar Maagdenburg hebben gezonden, welke den kern zullen uitmaken van eene paarden-fokkerij voor Pruisen van het bedoelde Normandische-ras.

SCHIEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 2 Januarij. Den 1sten dezer in Texel binnengekomen: *Fosca Helena*, Visser, Newjork; *Anna Augusta*, Kuiper, Hartlepool. Niets uitgezeild. Wind w.

Den 1sten dezer in Helvoet binnengekomen: *Wijnand*, Hunt, Foo-chew-Foo; *Koophandel*, Crevecoeur, Batavia, l. v. Brouwershaven; *Trekvoegel*, den Breems, Lissabon; de stoomb. *Diana*, *Schiedam* en *Concordia*, alle 3 van Londen; *H. Willebrordus*, Boekhoudt, Leith; *Eagle*, Garwood, Ipswich; en uitgezeild: *Terby*, Pimby, Alloo. Wind z. z. w.

Den 12den Oct. van Batavia uitgezeild: *Copernicus*, Visser, Rotterdam; 18 dito *Canton*, Tweehuis, Cowes; 19 dito *Senior*, Swart, Golf van Perzie; 21 dito *Anna Lange*, Raaschen; 23 dito *Marinus Willem*, van Duyn en 28 dito *Ashburton*, King, alle 3 naar Nederland; 30 dito *President Plate*, Hansen, Rotterdam.

Den 10den Oct. in Straat Sunda: *Amstel*, Rademaker, Amsterdam naar Hongkong; 14 dito *Flora*, van der Wijk, Dordrecht naar dito.

Den 18den Oct. van Samarang uitgezeild: *S. van Heel*, van der Waal, Nederland.

Den 16den Oct. te Banjoewangie binnengekomen: *Generaal de Steurs*, Fokkens, Hartlepool naar Hongkong.

Den 11den Oct. van Wijnkoopersbaai uitgezeild: *Ary Scheffer*, Kunst, Amsterdam.

Den 19den Nov. van Bahia uitgezeild: *Sara Elisabeth*, Kuiper, Gibraltar.

Den 25sten Dec. te Triest binnengekomen: *Jacomina*, Potjer, Hamburg; 27 dito *Grano*, Klunder, Amsterdam.

Den 27sten Dec. van Cardiff uitgezeild: *Cameleon*, Ruige, Havana. RAMSGATE, 29 December. Het schip *Jonkvrouw Geertrui*, kapt. Bouwer, van Amsterdam naar Bahia, is alhier, vermoedelijk met onbeduidende schade, binnengebragt, hebbende op het Goodwinsand gezeten.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.		2 Januarij 1857.		4 1/2 ure.	
	van	tot	gebl.	van	tot
Ned. N. Bank	—	—	—	—	—
W. Schuld 2 1/2 p	63 1/4	5 1/8	—	—	—
" 3 "	75 1/8	3 1/8	—	—	—
" 4 "	94 5/16	3/8	—	—	—
Amort. Sd. 3 1/2	—	—	—	—	—
Handl. Ms. 4 1/2	—	—	—	—	—
O. Loen. 4 "	—	—	—	—	—
Holl. Spw. . .	—	—	—	—	—
Leening 4 1/2 p	—	—	—	—	—
Rijn Spw. 4 1/2	—	—	—	—	—
M. Wld. 4 "	58	—	—	—	—
Fkr. Cert. 3 "	61	—	—	—	—
" 4 1/2 "	—	—	—	—	—
Rust. Obl. 5 "	103 1/2	3/4	103 1/2	—	—
" 5 "	102 1/2	—	—	—	—
Cert. H. & C. 5 "	92 3/4	—	—	—	—
" 4 "	83 3/4	—	—	—	—
" Stiglitz 4 "	83	—	—	—	—
" N. 4 "	81 1/8	—	—	—	—
" 54. 5 "	94 1/2	1/4	—	—	—
" 55. 5 "	95 11/16	15/16	95 5/8	—	—
" L. 5 "	—	—	—	—	—
" L. 4 1/2 "	94 1/8	3/8	—	—	—
Insch. 6 "	—	—	—	—	—
Cert. 6 "	—	—	—	—	—
Polen A. . . f	151	1/2	—	—	—
Obl. 4 p	76 1/8	—	—	—	—
Pruiss. A. 32	—	—	—	—	—
A. 54. 3 1/2 p	206 1/2	207	—	—	—
Obl. L. 4 1/2 "	—	—	—	—	—
Spanje O. 1 1/2 "	23 11/16	13/16	—	—	—
Obl. 3 "	41	—	—	—	—
" B. 3 "	37 7/8	—	—	—	—
A. S.	—	—	—	—	—
B. C.	5 3/8	—	—	—	—
Oestr. O. G. 5 p	79 1/4	—	—	—	—
" 4 "	—	—	—	—	—
Amsterdam Thesaurie 5 pc. 102 3/8.	—	—	—	—	—
Rusland cert. adm. Ham-	—	—	—	—	—
burg 5 pc. 93 3/8.	—	—	—	—	—
De 4 pc. Rijn-spoorweg f 1200 94.	—	—	—	—	—
Illinois Central 89 1/4.	—	—	—	—	—
Beleening 4 1/2.	—	—	—	—	—
Prolongatie 5. Disconto 5 1/2.	—	—	—	—	—
Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit	—	—	—	—	—
Tot Nut des Obligatie-Handels.	—	—	—	—	—
BOON HARTSINCK, Pres.	—	—	—	—	—

De prijzen der binnenl. fondsen waren onveranderd; de 2 1/2 pc. iets meer aangeboden; de spaansche waren goed prijshoudend; de oostenrijksche iets williger; de Venezuela's tot lagere koers te bekomen.

LONDEN, 2 Januarij. De 3 pc. gecons. resc. 94 1/8 à 1/4. Spanje 1 1/2 pc. 24 à 1/4. Rusland 4 1/2 pc. 95 1/8.

PARIS, 2 Januarij. De 3 pc. renten 66 fr. 45. Spanje 3 pc. 37 3/8 e. d.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 2den Januarij 1856. Petersburg 2/m. 181. Porto 3/m. 39 1/2. Lisbon 39 1/2. Hamburg 2/m f 34 15/16; idem zigt f 35 3/4. Londen 2/m. f 11,50; idem zigt f 11,62 1/2; alles geld. Disconto 5 1/2 pc. 1 1/2 pc. 24 1/2.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 2 Januarij. Tarwe en Rogge tot vorige prijzen. Van Tarwe verkocht 128 @ b. Pools. f 470; 126, 127 @ dito f 410, f 440; 131 @ o. Rostoc f 415; 156/2 @ Gelders. f 315; 117 @ Vries. f 238. — Van Rogge 120 @ Amerik. f 260; 117 @ Petersb. f 215; 118 n. Inl. f 208. — Garst f 3 à f 5 hooger; 106 @ Knobbe f 185; 101 @ Vr. w. f 175. — Haver iets aangenamer; 73, 74 @ Voer f 100. — Koolzaad: op 9 vat., dadelijk f 534; April f 531; Oct. f 471.

AMSTERDAM, 2 Januarij. Raapolie wel zoo aangenaam; ord. cond. f 52 1/2; vliegend f 51; p° Mei f 49 1/4; najaar f 45 3/4. Lijnolie ord. cond. f 40 1/4; vliegend f 39; p° Mei f 39. Hennepolie ord. cond. f 48 1/4.

Naar men verneemt heeft dr. *E. Laurillard*, leeraar bij de Ned. Herv. gemeente te Sandpoort (gemeente Velaen), bedankt voor het beroep naar Nijmegen.

SCHLEISZ.

Met dankbetuiging aan de edele gevers wordt berigt, dat ten behoeve der ongelukkigden door brand geteisterde stad, de navolgende giften zijn ontvangen:

Bij dr. *Meyboom* te Amsterdam: van de kolonie Veenhuizen van A. G. V. R. D. C. een coupon w. s. f 4,95; van N. N. uit Amsterdam een bankb. f 25; van N. N. f 2,50; van N. N. f 7,50. Bij dr. *L. C. Lentz* te Amsterdam: van E. O. f 2,50; A. Z. een muntb. f 10; van J. L. f 5; een zeeman X. 1 coup. f 1,23 1/2; G. 1 coup. f 7,42 1/2; H. en M. 1 muntb. f 10. O. twee muntb. f 20; een onbekende f 2,50; H. f 2,50; E. U. twee coup., te zamen f 7,92; X. X. f 5; G. H. J. B. f 5; J. L. f 3,12 1/2.

Bij dr. *Brandes* te Rotterdam: een coup. w. s. f 1,23 1/2; een dito f 1,23 1/2.

Bij dr. *van Hoogstraten* te Utrecht: een coup. 3° n°. 3416 van A. Z. te Bergen op Zoom f 14,85.

Bij dr. *Inckel* te Leiden: van N. N. f 1; van B. f 2.

Bij den heer *Wickevoort Crommelin* te 's Hage: een muntb. met bijchrift Matth. 6 v. 3 f 10; zonder eenige aanduiding f 2,50; van N. N., postm. Leeuwarden, 1 coup. stad Amst. f 5; van C. f 10; van H. K. H. H. Prins en Prinses Hendrik f 100.

Bij dr. *Huydecoper* te 's Hage: van B. f 2,50; van S. f 2,50; van M. B. f 25; door den heer Q. v. U. f 12,37 1/2; van D. C. f 20; van N. N., postm. Zutphen f 19,80; van N. N. f 1.

Bij dr. *Kramer* te 's Hage: van J. F. V. een muntb. f 10; mevr. L. R. f 5; van J. E. B. f 10; van juv. V. f 2,50; van H. f 1; van B. f 5; van D. R. f 2,50; van J. C. B. uit Amsterdam f 5; van H. B. uit Amsterdam f 10; uit eene kinderloterij van N. en F. f 20; K. f 5; van H. H. Kon. Hoogheden Prins en Prinses Frederik f 100.

KENNISGEVING. NATIONALE MILITIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HAARLEM, voldoende aan de dispositie van den Heer Commissaris des Konings in de Provincie Noord-Holland, van den 4den December 1856, n°. 1/2151 M/S., roepen bij deze op, alle jongelingen, hun woelfijndomicilie hebbende binnen deze Stad en derzelver Grondgebied, welke op den eersten Januarij 1857, hun negentiende jaar zullen zijn ingetreden, en misdien diegenen, welke in het jaar 1838 zijn geboren, gelijk ook allen die hun verblijf binnen dit Rijk zijn komen vestigen en naar de bepalingen der wet van den 28den Julij 1850 (Staatsblad n°. 44) als Ingezetenen moeten worden beschouwd, voor zooverre zij nog overeenkomstig art. 6 der wet van 27 April 1820, in de jaren der Militie vallen, ten einde zich tot de Loting voor de Nationale Militie te doen inschrijven, waartoe zitting zal worden gehouden op de natemelden dagen, in een der vertrekken van het Raadhuis dezer Gemeente:

Op Vrijdag den 9den Januarij 1857, des morgens van 10 tot des namiddags ten 1 ure, voor de Bewoners van de Wijken 1 en 2, benevens de Buiten-Wijken 2 en 4.

Op Zaterdag den 10den Januarij 1857, des morgens van 10 tot des namiddags ten 1 ure, voor de Bewoners van de Wijken 3 en 4.

Op Maandag den 12den Januarij 1857, des morgens van 10 tot des namiddags ten 1 ure, voor de Bewoners van de Wijken 5 en 6, benevens de Buiten-Wijken 1 en 3.

Bij welke inschrijving door elders geboren en, moet worden overgelegd, een extract uit het Geboorte-Register, hetwelk gratis te bekomen is.

En ten einde te voorkomen, dat niemand, in de termen dezer inschrijving vallende, zich door onwetendheid aan pligtverschrijv schuldig make, hebben Burgemeester en Wethouders noodig geoordeeld, de Ingezetenen te moeten herinneren, aan de navolgende bij de Wet gemaakte bepalingen:

Dat, welke aanspraak op vrijstelling iemand zoude vermeenen te hebben, wegens gebreken of anderszins, hij desniettegenstaande gehouden is zich te doen inschrijven, gelijk mede daarin begrepen zijn de Gehuwden, Buitenlands Zeevarenden en verdere Afwezigen.

Dat Ouders, Voogden en Regenten verplicht zijn, hunne Kinderen of Pupillen, in persoon, of door iemand door hen schriftelijk gemagtigd, te doen inschrijven, en daarin nalatig blijvende, zullen vervallen in de boeten daartoe gesteld, en in geval van volstrekt onvermogen, met gevangenis worden gestraft, onverminderd, dat zoodanige Kinderen of Pupillen, even als alle andere Jongelingen welke zich niet hebben laten inschrijven, zullen worden gearresteerd, en indien zij niet bevonden worden door ziekten of lichaamsgebreken ongeschikt te zijn tot de Militaire Dienst, dadelijk zullen worden ingelijfd, terwijl zij in alle gevallen zullen worden verwezen in de boete en tot de straffen bij de Wet bepaald.

Dat de wettige woonplaats voor de inschrijving wordt gehouden, voor hen die Ongehuwd zijn, de woonplaats der Ouders, en bij overlijden van beiden, die van den eerstbenoemden Voogd; voor Gehuwden, de plaats alwaar zij hun bestaan hebben; terwijl diegenen, welke geene Ouders, Voogden of eigen bestaan hebben, moeten worden ingeschreven ter plaatse waar zij zich bevinden.

Eindeijk brengen Burgemeester en Wethouders ter kennis van diegenen, welke, tot vermindering van het door deze stad te leveren contingent, als *Vrijwilligers* bij de Nationale Militie zouden willen dienen, dat zij zich, tot dat einde, kunnen aangeven ter Secretarie dezer Gemeente, alwaar het daartoe bestemde register ter inschrijving zal openleggen gedurende de maand Januarij 1857, dagelijks, uitgenomen Zondags, van des morgens ten tien tot 's namiddags ten twee ure, zullende aan hen eene premie van dertig gulden worden uitgereikt, wanneer zij door den Militie-Raad tot de dienst zijn goedgekeurd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd, DE BRUYN KOPS, Voorzitter. J. TIELENIUS KRUYTHOFF, Secretaris.

Haarlem, den 2den Januarij 1857.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders van HAARLEM, brengen mits deze ter kennis van de in de Gemeente verblijfhoudende hoofden van huisgezinnen, en van hen, die bij anderen inwonen, maar geen deel van het gezin uitmaken:

1°. Dat de uitreiking van de Beschrijvings-Biljetten voor de Plaatselijke Directe Belasting te Haarlem, vastgesteld bij Raadsbesluit van den 14den November 1856, n°. 15, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 18den December 1856, n°. 51, eenen aanvang zal nemen op Maandag den 5den Januarij 1857.

2°. Dat zij, welke bij het bezorgen der Biljetten, of ook bij het terughalen daarvan, mogten zijn overgeslagen, in geen geval zich zullen mogen beroepen op zoodanig verzuim, maar in tegendeel, gehouden zijn, om de vereischte en behoorlijk ingevulde verklaringen intedienen, ten Kantore van den Gemeente-ontvanger, op het Raadhuis, alwaar de Biljetten ter invulling verkrijgbaar zullen zijn. Haarlem, 2 Januarij 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd, DE BRUYN KOPS, Voorzitter. J. TIELENIUS KRUYTHOFF, Secretaris.

Sedert de uitgave van het Programma voor het jaar 1856 zijn bij het Haagsche Genootschap ter verdediging van de Christelijke Godsdiens ingekomen: eene Nederl. Verhandeling over de *Schrijven van Ignatius*, met de zinspreuk: Προφύρασε τις απίξή εξεσθαι enz., en eene Hoogd. Verhandeling over den toekomstigen staat des Israëlietischen volks, met de zinspreuk: יהודה יהודה enz.

Ook is er ontvangen eene Hoogd. Verhandeling over het Paulinisch leerbegrip aangaande de rechtvaardiging des zondaars voor God, met de zinspreuk: יהודה יהודה. Doch blijkens de Programmata voor 1855 en 1856 kan deze niet in aanmerking komen. Wordt zij door den Schrijver opgevraagd, zij ligt te zijner beschikking.

SPAARBANK TE HAARLEM.

Commissarissen berigten dat de INTERESSEN verschijnende op 31 December 1856, in de Boekjes der Deelhebbers zullen worden bijgeschreven in het Verkooplocaal van den Heer Engesmet, in de Warmoesstraat Wijk 3, N°. 74.

Op Zaterdag den 10den, 17den, 24sten en 31sten Januarij 1857, des namiddags van één tot drie ure.

De zittingen tot het ontvangen en terugbetalen van gelden, zullen naar gewoonte gehouden worden in het Locaal

in de Zijlstraat, doch zullen geene gelden ontvangen of terugbetalingen gedaan worden, vóór dat de bijschrijving der Interessen zal zijn geschied.

Haarlem, In naam van Commissarissen,
31 December 1856. H. TEDING VAN BERKHOUT,
Secretaris.

** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER II. POPPES, geliefde Echtgenoot van
BALK, Dr. S. TROMP Jz.
29 December 1856.

** Heden beviel van een' ZON GRIETJE SMIT, geliefde Echtgenoot van
G. DEKKER Jz.
WESTZAAN, 30 December 1856.

** Heden beviel door Gods goedheid, voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER A. M. J. MENSOU, geliefde Echtgenoot van
W. ZEGERS Jnz.,
OOSTERBEEK, Predikant.
31 December 1856.

** Bevallen van eene DOCHTER, Vrouw A. J. M. GOBELIUS SCHADD, Echtgenoot van
UTRECHT, E. P. TEMMINCK,
31 December 1856. Notaris.
Eenige kennisgeving.

** Voorspoedig bevallen van een' ZON JOHANN JACOBA MIJSBERG, hartelijk geliefde Echtgenoot van
W. F. TREUB.
HOORN, Eenige kennisgeving.
31 December 1856.

** Heden overleed tot mijne innige droefheid, mijn geliefde Echtgenoot JOHANN GERIARD CÖSTER, door mij en onze Kinderen diep betreurd.
AMSTERDAM, D. H. SCHERMERTS,
28 December 1856. Wed. J. G. Cöster.

** Te ARNHEM is, op den 29sten December 1856, overleden de Hoog-Wel-Geboren Jonkvrouwe Baronesse G. S. VAN ECK, in den ouderdom van ruim 69 jaren. Streckende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

** Heden overleed op zijn 74sten verjaardag, onze beminde Broeder PIETER AREND DE VEER, na eene kortstondige doch hevige ziekte. Algemeen betreurd door allen die hem kenden.
J. G. DE VEER,
WAGENINGEN, uit aller naam.
31 December 1856. Eenige kennisgeving.

** Tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen overleed heden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot B. GEURTSSEN, in den ouderdom van ruim 68 jaren. Ik mogt met haar eene allergezondste echtvereeniging van bijna 46 jaren doorleven. Haar einde was vrede, door het Geloof in Christus, die zij als haren Verlosser had leeren kennen.
J. J. VAN DE WALL.
ARNHEM, 31 December 1856.
Men gelieve deze tevens als bijzondere kennisgeving aan te merken.

** In den vroegen ochtend van heden overleed, na eene hevige ziekte van eenige weinige dagen, mijn innig geliefde tweede Zoon ALBERT JOHN, in den leeftijd van ruim drie en een half jaar.
Mr. JOH. ENSCHEDÉ JR.
HAARLEM, 31 December 1856.
Eenige en algemeene kennisgeving.

** Voor de menigvuldige blijken van belangstelling en deelneming, betoond gedurende de ongesteldheid en na het overlijden van onzen geliefden Vader, den Heer C. van Bommel, wordt bij deze door zijne nagelatene Betrekkingen de hartelijkste dank toegebracht.
EDAM, Uit aller Naam,
31 December 1856. L. C. VAN BOMMEL.

 De Aandeelhouders in de negotiatie voor den Straatweg van Zutphen naar Apeldoorn en Dieren worden opgeroepen om op Maandag den 12^{den} Januarij 1857, des morgens ten 12 ure, op het Stadhuis te Zutphen, te verschijnen, hetzij in persoon, hetzij bij behoorlijk op zegel geschreven volmagt, ten einde te beradslagen over eene vordering der Staat Zutphen tot TERUGBETALING eener som van f 1935,56 door gezegde Stad in de jaren 1831 en 1832 betaald ten gevolge der door haar aangegane verbindtenis om de rente van voorschreven negotiatie te garanderen tot 4 Percent.

Zullende bij noncomparitie der Aandeelhouders het daarvoor gehouden worden, dat de niet verschenen of niet behoorlijk gerepresenteerde Aandeelhouders hunne toestemming geven, dat Commissarissen der gez. negotiatie de gezegde som in hunne Rekening en Verantwoording in gebruik brengen, geimputeerd op het dividend van 4 tot 6 percent. De Commissarissen van voorschreven negotiatie,
M. J. VAN LÖBEN SELS, Secretaris.

** C. OORTMAN EN ZON, vaceren ten hunnen Kantore, gedurende de maand Januarij dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd, des voormiddags van 10 tot 1 ure, tot de inlevering der Attestaten de Vita en de Morte voor de Aandeelen van de Leening bij wijze van Tontine, ten behoeve der Bewaarschool voor Kinderen van Leden der Nederduitsche Hervormde Gemeente te Utrecht, overéenkomsig het uitgegeven berigt en de acte dato 27 Junij 1844 voor Notaris en getuigen gepasseerd.

Mede vaceren zij op dagen en uren bovengemeld, tot de afgifte van nieuwe Bladen Attestaten en Kwitantien op vertoon van de Aandeelen.

** Commissarissen van den Straatweg langs de Zuiderzee, van den Doornweg bij Amersfoort tot het Katerveer te Zwolle, adverteeren, dat de COUPONS van de eerste Negotiatie voor gemelden Straatweg, vervallende 1 Januarij 1857, gelijk ook twee stuks uitgelotene Obligatien van genoemde Negotiatie zijnde N°. 175 en N°. 357, zullen worden betaald ten Kantore van de Heeren DE LANOY & ZOONEN, te Amsterdam, op de gewone dagen en uren van betaling ten voornemde Kantore, en zullen bij de uitgelotene Obligatien de nog onvervalene Coupons tevens moeten worden overgeleverd.

** De ondergeteekenden hebben aangegaan eene **Vennootschap** tot voortzetting der **TIMMERMANS-FAIRE**, welke door den eerst ondergeteekende circa 46 jaren is uitgeoefend; de Affaire zal zoo voortaan onder de Firma van **LAMSLAG** en **VAN DAALBERG**, voortgezet worden. Zij bevelen de nieuwe Firma in dat zelfde vertrouwen hunner Stadgenooten en verdere Begünstigers, hetwelk de eerst-ondergeteekende sedert zoovele jaren ruimschoots heeft mogen ondervinden.

Haarlem, T. LAMSLAG,
1 Januarij 1857. J. VAN DAALBERG.

** Bij Brieven van meerderjarig verklaring, door den Hoogen Raad der Nederlanden, op den 5^{den} December 1856 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 25 December 1856 N°. 85 en geregistreerd den 29sten December daaraanvolgende, zijn aan **JOHANNES PIETER JACOBUS VAN DER WART**, wonende te Krommenie, gegeven al de regten bij de Wet aan meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan openbare aankondiging ter voldoening aan Art. 486 van hetzelfde Wetboek.
's Gravenhage, 31 December 1856.

CLANT,
Procureur bij den Hoogen Raad.

** De **LESSEN** der Zangschool der Haarl. Afd. der Maats. tot bevord. der Toonk. worden **uitgesteld** tot Donderdag den 8sten Jan. en de oefeningen der Zangvereeniging tot Maandag den 12^{den} Januarij.
C. G. VOORHELM SCHEEVOOGT,
Secretaris.

** Men vraagt eenen **ONDERMEESTER**, van den 2^{en} of 3^{en} Rang. Adres met franco Brieven, onder Letter T., bij den Boekhandelaar **J. VAN EGMOND JR.**, te Arnhem.

** Aan een **P. Instituut** alwaar een klein getal Leerlingen zijn, vraagt men een **EERSTE** en een **TWEEDE SECONDANT**. Ruim Salaris en vriendschappelijken omgang worden toegezegd, met franco Brieven, onder Letter B., gelieven men zich te adresseren, bij de Boekhandelaars **DOORMAN & COMP.**, te Breda.

** Een **JONG MENSCH**, P. G., 4de Rang, in staat de beginselen der der moderne talen en Wiskunde te ondervijzen, verlangt verplaatst te worden. Adres met franco Brieven, onder Letter S., bij den Boekhandelaar **P. M. VAN CLEEF Jz.**, te Hilversum.

** **IEMAND**, van de P. G., oud 26 jaren, die, na hare opleiding op de beide inrigtingen van Onderwijs, zoo hier te lande als te Brussel, genoten te hebben, door eene onzer Provinciale Commissien is geëxamineerd, is niet ongenegen, mits op aannemelijke voorwaarden, in onze O.I. bezittingen, in het Vak harer keuze werkzaam te zijn. Zij is in staat tot het geven van onderrigt in de Vakken, welke voor eene fatsoenlijke opvoeding worden gevorderd, en bepaaldelijk in de Hollandsche, de Fransche en de Engelsche Taal, alsmede in de beginselen van het Hoogduitsch. Belanghebbenden gelieven zich, bij *gefrankeerde* Brieven, onder de Letters L. M. te adresseren, bij de **GEBR. BELINFANTE**, Boekhandelaars te 's Hage.

KOST- EN DAGSCHOOL,

VOOR JONGE JUVROUWEN TE ZAANDAM.

Door het ophanden zijnde vertrek, van de Institutrice, staat de bloeiende **KOST- EN DAGSCHOOL**, voor Jonge Juvrouwen alhier, vacant te worden. Sollicitanten naar deze Betrekking, worden opgeroepen zich daartoe met de vereischte bewijzen van bekwaamheid, tot het geven van Onderwijs in de **FRANSCH**, **HOOGDUITSCH** en **ENGELSCH** TALEN, en **ZEDELIJK GEDRAG** aantemelden met franco Brieven, bij den Wel-Ed. Heer **J. C. VAN WESSEM**, President der Plaatselijke School-Commissie voor den 14 Februarij aanstaande

** Er wordt tegen 1° Februarij, bij eene Familie te Leyden gevraagd: Eene bekwame **KEUKENMEID**, van goede Getuigschriften voorzien. In persoon of met vrachtvrije Brieven, onder Letter H., zich te vervoegen bij den Boekhandelaar **P. H. VAN DEN HEUVELL**, te Leyden.

** *Une Demoiselle Suisse, de la Rel. Prot. désirerait se placer en qualité de GOUVERNANTE auprès de jeunes enfants. Elle est à même d'enseigner, outre ce qui concerne une éducation soignée, le Français, l'Allemand, et les principes de l'Anglais. s'Adresser par lettres affranchies à Mme. GAND, rue du Rhône, N°. 94, à Genève.*

** *On demande vers le mois de Mai prochain ou plus tôt une BONNE, Suisse ou Française, R. P., habituée à soigner un enfant en bas âge, sachant occuper trois enfans de 4, 5 et 7 ans, et au fait de la couture, munie de bons certificats. s'Adresser par lettres affranchies sous les initiales P. R., chez le Libraire A. VAN LOON, à Tiel.*

Aanbesteding.

Op Vrijdag den 16^{den} dezer, des middags om 12 ure, zal door den Luitenant Kolonel, belast met het toezigt over de Garnizoens Bakkerij te Alkmaar, onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, publiek worden Aanbesteed:

De leverantie van twee Lasten **ZEEUWSCHE TARWE**, een Last **ROODE** of **RHIJN TARWE**, een Last **KUBANCA TARWE** en een Last **INLANDSCHE** of **PRUISSISCHE ROGGE**, niet minder wegende dan: de Zeesche 74, de Rode of Rhijn en Kubanca Tarwe 77, en de Rogge 72 Nederlandsche Ponden het Mud.

De Voorwaarden daaromtrent zullen van af heden tot den dag der Aanbesteding, van das morgens 10 tot des namiddags 1 ure, ter lezing liggen op het Bureau van den Garnizoens Kommandant, op den Achterweg bij de Garnizoens Infermerie alhier. Zullende men gehouden zijn te zorgen, dat het merk op de aanbieden Monsters voorkomende, ook moet worden gesteld op den onslag, waarmede het Inschrijvings-Billet wordt ingezonden.

Alkmaar, den 1sten Januarij 1857.

De Luitenant Kolonel voornoemd,
S T A S S.

** De **ZAAK DER BIERBROUWERIJ EN MOUTERIJ DE ORANJEBOOM**, gedreven onder de Firma van **BAARTZ & TROMP**, heden met wederzijdsch genoegen **geëindigd** zijnde, betuigen zij aan de geëerde Begünstigers, hunnen opregten dank, voor het zoo ruimschoots genoten vertrouwen.

De eerstgenoemde der Firma, zal in gemeenschap met zijnen Zoon **W. BAARTZ JR.**, de Zaak **voortzetten**, onder de Firma van **BAARTZ & ZOON**.

Zij bevelen zich aan in de gunst die der Fabrik tot dus verre mogt ten deel vallen, en zullen zich dat vertrouwen door eene goede Bediening voortdurend trachten waardig te maken.

MAATSCHAPPIJ VOOR MEEL EN BROOD-FABRIJKEN TE AMSTERDAM.

De Commissie ter oprigting der gemelde Fabrieken heeft de eer te berigten, dat tot het in ontvang nemen der 8ste en 9de **STORTING**, elk van f 10 per Aandeel dagelijks (met uitzondering van den Zaterdag en Zondag) zal worden gevaccerd aan het Bureau der Vereeniging voor Volksvlijt op den Bloemmarkt N°. 118 van den 5^{den} tot den 15^{den} Januarij e. k. van des morgens 10 tot 2 ure.

Namens de Commissie voornoemd.
Mr. J. A. VAN EYK,
Secretaris.

** *Openbare Besteding bij Inschrijving, van den Opbouw eener Watermolen in de Wijde Wormer, op Donderdag den 15den Januarij 1857.*

Dijkgraaf en Heenraden van de Wijde Wormer, als daartoe behoorlijk gemagtigd door Heeren Hoofd-Ingelanden van dezelve Meer, zijn van voornemens om op Donderdag den 15^{den} Januarij 1857, des voormiddags ten elf ure, in het Logement het Paradijs, aan den Neckerdijk, te Purmerende, alleen bij inschrijving Aantebesteden:

Het opbouwen der afgebrante WATERMOLEN N°. 5, aan den Noorddijk, in de Wijde Wormer, met alle de daarbenodigde materialen.

De aanwijzing in loco zal door den Molen- en Dijkbaas van de Wijde Wormer worden gedaan, op Maandag den 12^{den} Januarij 1857, van des voormiddags ten tien tot des namiddags ten een uren, en zal bij denzelven op het Dijkhuis in de Wijde Wormer de Teekening en het Bestek ter inzage en lezing liggen van af den 6^{den} Januarij 1857, terwijl voorts van af dien dag Bestekken zullen worden voorgelegd, op alle die plaatsen alwaar gewoonlijk Bestekken voor Waterschapswerken ter lezing liggen, en worden belanghebbenden eindelijk kennelijk gemaakt dat bij den Boekdrukker **J. SCHUTTEMAKER**, te Purmerende, gelegenheid zal zijn Bestekken te bekomen, tegens voldoening van een Gulden per Exemplaar.

** De ondergeteekende Administrateur van het Bestedelingshuis der Hervormde Gemeente te Aalsmeer, verwittigt bij deze, dat in genoemd Gesticht thans nog **plaats en gelegenheid**, open is, om zich, of aan den algemeenen Haard, of op eene vrije Kamer, in hetzelfde tegen billijk gestelde voorwaarden te kunnen verplegen.

De levensmiddelen welke steeds van de beste kwaliteit worden toegeediend, gepaard met reinheid en orde, pleiten genoegzaam om deze inrigting aan het geëerde Publiek gunstig aan te bevelen.

VAN ZIJVERDEN.
Aalsmeer, 24 December 1856.

DEPOT VAN THEE,

uit het Magazijn van **OTTO ROELOFS & ZONEN**, te Amsterdam, bij **J. J. G. KRUSEMAN**, te Haarlem.

De diverse soorten zijn verpakt in Pakjes van 2½ en 5 Ons, de qualiteiten zijn dezelfde en worden tot dezelfde prijs afgeleverd als in hun Magazijn te Amsterdam, terwijl elk Pakje voorzien is van het nummer en de prijs der soort. De Prijs-Courant is op aanvragen verkrijgbaar.

M. H. F. COHEN,

Dentiste.

Zal Maandag den 5^{den} dezer te Haarlem te consulteren zijn, in het Hôtel de Leeuwerik van Mejufvrouw Quinterne, over het inzetten van **KUNSTTANDEN** naar de Fransche Methode: verders is hij dagelijks te consulteren te Amsterdam, Heiligenweg bij de Kalverstraat 233. Spreekuur van 2—3 ure.

** Te **HUUR** om met 1 Mei 1857 te betrekken: Het **BUITENVERBLIJF NABIJ**, gelegen tusschen de Voorburgsche en Wijkkerbrug tegenover, en in de nabijheid der Gemeente Voorburg, bevattende 8 Kamers, Keuken, Kelder, Domestiekenkamer, Stal en Koetshuis, voorts eene zeer vruchtbaren Tuin en Boomgaard, en een welaangelegd Plantsoen om het Huis. Te bevragen ten Kantore van den Notaris **H. VAN ZEGWAARD**, te Voorburg.

UIT DE HAND TE KOOP.

In de Gemeente **Voorschoten** op 10 Minuten afstand van het Spoorweghalt: Een hecht, sterk, droog en goed onderhouden **HEERENHUIS**, bevattende zeven Boven- en Benedenkamers, Keuken, Zolder, Kelder en verdere commoditeiten, voorts annex **MANGELVERTREK** en **SCHUUR** benevens **TUIN** met goede vruchtboomen beplant, een en ander ter grootte van 12 R. 80 E. Nadere informatien in persoon of op franco aanvraag te verkrijgen, ten Kantore van den Notaris **TROMER**, te Voorschoten.

Z I E T H I E R.

Door zikkelijke omstandigheden, wordt **UIT DE HAND TE KOOP** gepresenteerd: Een **WOONHUIS** en **ERF**, benevens een **PAKHUIS**, waarin de **Kruidentiers- en Grutters-Affaire** sedert eene reeks van jaren is en nog met het beste succes wordt uitgeoefend en welke een goed Burgerlijk bestaan oplevert; alles staande en gelegen op eene der beste standen van eene der volrijkste Dorpen in Noord-Holland. Adres met franco Brieven, onder Letters K. W., bij de Boekhandelaars **HERMS. COSTER & ZOON**, te Alkmaar.

IN DE HAARLEMMEER,
UIT DE HAND TE KOOP: 7½ Bunder best hoog LAND, met HUIS en SCHUUR, kort aan den Ringdijk gelegen. Twee derden der Kooppenningen kunnen er op gevestigd blijven tegen 5 percent 's jaars. Te bevragen bij CAREL LEWIS, aan den *IJweg*, Sectie B. onder Halfweg.

GOUD- en ZILVER-AFFAIRE.
Door sterfgeval UIT DE HAND TE KOOP: Een gevestigde GOUD- en ZILVER-KASTHOUDERIJ en SMEDERIJ, die sedert lange jaren een goed bestaan heeft opgeleverd, met overname van HUIS, WERKPLAATS en GEREEDSCHAPPEN, in eene der voornaamste Steden van Overijssel. Desverkiezende dadelijk te aanvaarden. Om volledige inlichtingen vervoege men zich met franco Brieven, onder Letters Z. H., aan den Heer TJEENK WILLINK, Boekhandelaar te Zwolle.

NIEUWE HOUTWAREN, ENZ.

Op Weensdag, den 27en Januarij 1857, voormiddag 10 ure, zal te Alkmaar, in den Stadsvest bij de Bokkensluis, om *koninklijk* het openbaar worden Verkocht: Éene partij **GRANDE HOUTWAREN**, bestaande in Eikenplaten, Planken, Kuip- en Voeringstukken, Greenen Stalstukken en Ribben, Dennen Deelen en Kantdeelen, Vuren- en Greenen Kantdeelen, Achterdeelen, Schalen- en Waas Schrodren, alsmede Brandhout, Afbraak, Turf en eenig oud Huisraad. Alles breeder bij Biljetten.

HOUTVERKOOPING op het Kasteel Endegeest, in de gemeente Oegstgeest, op Dingsdag den 13den Januarij 1857 (te betalen 1 Augustus 1857) van differente soorten van **HAKHOUT**.

Men is van meening, ten overstaan van den Notaris C. J. VAN DE WATERING, te 's Gravenhage, in het *Venduehuis der Notarissen*, aldaar, op Maandag den 29sten December 1856, te veilen, en op Maandag den 5den Januarij 1857, te gunnen, telkens des voormiddags ten 11 ure:

5 Bunders, 96 Roeden, 40 Ellen **WEI-, HOOI- en BOUW-LAND**, gelegen in de Noord- en Zuidzijden van de Gemeente Berkenwoude Kadaster Sectie B, N°. 430 tot en met 439 en Sectie C, N°. 267 en 271 tot en met 277, bij Biljetten breeder omschreven en in drie Percelen gesplitst. Aangeslagen in de Grondbelasting over 1856 met f 11,36, en in de Polderlasten over 1855 met f 13,41, en verhuurd tot 22 Februarij 1858, terwijl de Kooppenningen moeten betaald op 1°. Mei 1857. Nadere onderrigting bij voornoemden Notaris en bij den Heer J. J. SNEL, te Moordrecht.

Bij den Boekhandelaar H. C. A. CAMPAGNE, te Tiel, ziet op heden het licht:

LICHTSTRALEN OP HET GEBIED DER CHRISTELIJKE GELOFSLEER. XVI Voorlezingen door Dr. A. W. VAN CAMPEN, Pred. te Opperdoes. Prijs f 1,80.

Mijne Voorlezingen betreffen onderwerpen, die geenszins van belang ontbloeit zijn, en waaromtrent nog al verschil van meening onder de belijders van Christus bestaat. Zonder terughouding heb ik er rond en open mijn gevoelen over uitgesproken, gelijk ik nimmer gewoon ben, om hetgeen ik voor waarheid houd, te bedekken of te bemantelen. En al heb ik dan ook meermalen ondervonden, dat die openhartigheid mij ten kwade werd geduid, en al zie ik ook nu weder vooruit, dat zij mij wellicht minder aangename vruchten zal opleveren, zoo kon ik mij toch door zulke kleingeestige berekeningen niet laten afschrikken, om mijne in mijn oog goede gewoonte ontrouw te worden enz. (Uit de Voorrede van den Schrijver.)

KATECHETIEK OF THEORIE VAN HET GODSDIENSTIG ONDERWIJS. Handboek voor de Protestantsche Kerk in Nederland; door Dr. E. MOLL, Pred. te Goes. Vrij gevolgd naar het Hoogd. van C. PALMER. Eerste Deel en IIe Deel, 1° Stuk. Prijs f 4,80.

VOOR GYMNASIEN, REDERIJKERS, INSTITUTEN EN ZELFONDERRIGT.

JOH. NOMAN EN ZOON, te Zalt-Bommel, debiteren met succes:

NIEUWE BLOEMEN
van Nederlandsche Dichtkunst

VERZAMELD DOOR
OUIERSLOOT EN LASTDRAGER.

2^e vermeerderde Druk, Postformaat. . . . . f -90.
Idem met 5 Staalplaten en in fraai linnen Prachtand. . . . . f 1,80.

Alom te ontbieden:
LORD CHESTERFIELD'S
LESSEN VAN WELLEVENDEHEID,

OF
Wenken voor zijn Zoon, bij zijne intrede in de Wereld.
Tweede Druk. — 75 Cents.

Haarlem. J. J. VAN BREDERODE.

Door W. BECKING te Doesborgh is uitgegeven:

BRIEVEN

UIT EN OVER
NATAL,
DOOR EEN NEDERLANDER.
Prijs, 40 Cents.

Bij W. F. DANNENFELSER, te Utrecht, werd vroeger uitgegeven:

JAN VAN BEERS
DE BLINDE. Prijs 50 Cents.
En in roijaal kwarto met zes keuringen. . . . . f 2,50.

MUZIEKALE CATECHISMUS

VAN

L. F. REVIUS.

2de DRUK. Prijs f 0,75.

Binnen ééne maand was de eerste uitgave uitverkocht. De beginselen der Muzijk zijn in dit Boekje zoo bevattelijk, kort en volledig, met vragen en antwoorden voorgesteld, als er geen tweede in onze Taal bestaat, en in vreemde talen niet in die opvolgende orde en duidelijkheid te vinden is. (Men leze de beoordeelingen in de voornaamste dagbladen van 22 tot 29 October jl.)

Zoo gaat de *muzikale Correspondentie* te 's Hage steeds voort, met de beoefening der toonkunst op te wekken en te bevorderen, waartoe hare goedkoope Muzijk zoo zeer medewerkt. Hare Catalogus vermeld reeds 2300 nieuwe uitgezochte werken tegen minder dan de halve prijs der gewone vreemde uitgaven, en binnenlandsche nadruk. Dépôts in alle Steden van het Rijk; te Haarlem bij J. F. VAN DOBBEN. Hoofdepôt te Amsterdam bij G. W. IELKEMEIJER, Boekh. op den Vijgendam.

MEESTER KRAS.

LUIMIG DICHTSTUK IN TIEN AFDEELINGEN, DEN HEER JUDELS NAVERTELD
door J. J. C. VAN GOUDA. Prijs 60 Cents.

Dit Dichtstuk, met eene opdracht aan den Heer N. JUDELS, wordt uitgegeven bij den Boekverkooper P. VAN KATWIJK Junior, te Schiedam en is voorts bij alle Boekhandelaren te bekomen.

Bij H. DE HOOGH, te Amsterdam, ziet het licht:

EENE VEREENVOUDIGDE EN VERBETERDE UITGAVE VAN:

TROMMIUS,

NEDERLANDSCHE CONCORDANTIE DES BIJBELS.

Ingenaaid f 9,90, gebonden in half marokijn f 11,—.

En wordt steeds met succes gedebiteerd:

DE WIJDE, WIJDE WERELD,
door ELIS. WETHERELL.

Met Platen. Ingenaaid f 2,60, Prachtband f 3,—.

DE HUT VAN DEN ARMEN PADDIJ.
OF SLAVERNIJ IN IERLAND,

door een Ier, Met Platen, ing. f 1,30, in linnen f 1,50

JAMES SMITH.

HET HERDERLIJK MORGEN BEZOEK.

Dagelijksche Herinneringen voor het Volk des Heeren.

Tweede druk, in linnen f 1,45.

DE LIEFDE VAN CHRISTUS,

of de Volheid, Vrijheid en Onveranderlijkheid van de

Genade des Zaligmakers. f 0,75.

MANNA VOOR DEN PELGRIM.

Ingenaaid f 0,25, geb. in linnen f 0,45.

DE WOORDEN VAN JEZUS.

Ingenaaid f 0,30, in linnen f 0,50.

17de Jaargang.
met 4 platen.

DE GLOBE.

12 aflev. of 4 stukken
per jaar. f 7,20.

SCHETSEN VAN LANDEN EN VOLKEN,

BIJEEVERZAMELD DOOR

H. PICARD.

Inhoud van de 1ste afl.: *Hila op de Noordkust van Hitoe gelegen.* (met plaat.) — *Het Graafschap Warwick en het Kasteel Kenilworth.* — *De menschenhandel bij de bewoners van den Kaukasus.* — *De Smokkelaars,* eene episode uit eene reis langs de oevers der Oost-zee. — *Zonderlinge begrafenis bij de Portugeezen.* — *Arabische Gom in Marocco.*

Ook deze aflevering strekt ten bewijze, dat de Redactie zich voortdurend beijverd om door afwisseling van lectuur genoegen te geven aan alle zijne lezers. Wie ook het tijdschrift **DE GLOBE** in handen neemt, zal in iedere aflevering veel vinden, dat hem met belangstelling vervult. Onderscheidene gunstige beoordeelingen vindt men omtrent **DE GLOBE** in de verschillende Tijdschriften. Intekeningen worden aangenomen bij alle solide Boekhandelaren en bij den uitgever.
J. D. SYBRANDI.

Kindergeschriften

VAN

C. E. van Koetsveld.

I. DE PORTEFEUILLE VAN GROOTVADER SPRANKHOF, met 4 Staalgravuren.

II. TIENTAL KINDERPREKEN uit het Nieuwe Testament, met Vignet in Staal.

Vroeger verschenen:

III. VERSPREIDE KINDERVERHALEN, met 4 Staalgr.

IV. TIENTAL KINDERPREKEN uit het Oude Testament, met Vignet in Staal.

Deze Werkjes zijn uit- en inwendig met zorg uitgevoerd en in stevige Bandies gebonden. De prijs van ieder is f 1,50.

Bevoegde beoordeelaars in Tijdschriften en niet het minst de Kinderen zelve, gewagen met hoogen lof van deze Werkjes, die in alle voorname Boekwinkels te bekomen of te ontbieden zijn.

De Uitgever,
S. E. VAN NOOTEN.

Bij W. P. v. STOCKUM, is verschenen en verder alom verkrijgbaar gesteld:

HERINNERINGEN

AAN

H. TOLLENS Czn.

DOOR

W. J. VAN ZEGGELEN.

Uitgegeven ten voordeele van de Vereeniging tot verschaffing van Arbeid aan behoeftigen te 's Gravenhage. Prijs 30 Cts.

Bij BROESE & COMP te Breda, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

I. Jaarboekje der Koninklijke Akademie voor de ZEE- en LANDMAGT. Zevende jaargang 1857. Prijs f 1,—.

II. J. C. J. KEMPES, Beginselen der Meetkunst benevens Vraagstukken en Oefeningen ter toepassing. Tweede stukje. Prijs . . . . . f 1,40.

VAN DRUTEN & BLEEKER, te Sneek, geven uit

EENE TWEEDE

GOEDKOOPE UITGAAF VAN

WAT EEN KOOPMAN VERMAG.

Naar den TIENDEN druk, uit het Engelsch door

C. S. ADEMA VAN SCHELTEMA.

Een Deel met Vignet f 1,40.

In Engeland zijn van dit Werk reeds 17 drukken verschenen en **DUIZENDEN** er van verkocht. Ook bij ons heeft het een goed onthaal gevonden, daar de Uitgevers na verloop van twee jaren tot eenen herdruk hebben moeten overgaan, dien zij nu, om het zoo nuttige Boek in zeer veler handen te brengen, op slechts de helft van den prijs van den eersten druk hebben gesteld. Ieder, onverschillig van welken stand, wordt het zeer aanbevolen, terwijl aan Jonge Lieden zeker geen nuttiger geschenk kan worden gegeven.

H. ZSCHOKKE,

DE GOUDMAKERS

EN

Het Dorp Goudendal.

Een Deel, in 12°. f -70.

Een Boek van den eenigen ZSCHOKKE, behoeft geenerlei aanbeveling.

Voor Leesgezelschappen en Leesbibliotheken is door J. H. SIDDE, te Utrecht, uitgegeven:

HET VADERLAND EN ORANJE. Oud en Nieuw, door A. D. VAN BUREN SCHELE. f 4 thans f 2.

DEUGD EN MISDAAD. Belangrijke Tafereelen van het lijfstraffelijk regt. f 4 thans f 2.

DE WAARNEIDS VRIENDEN te Hoogenbeek. Een Tegenhanger van het Leesgezelschap te Diepenbeek. f 3,75 thans f 2.

DE TWISFELAAR, of de de Weg des Heils gevonden, door VERITAS. f 3,50.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN.